

vente med at tage endelig stilling til alternativet, indtil der forelå et fuldstændigt forslag fra eksperterne, og indtil man havde hørt næringslivets råd på grundlag af et sådant forslag. Han advarede mod forenkling af diskussionen for og mod toldunionen og fandt, at „foreløbige unntak fra toll på råvarer og maskiner ville bare utsette de problemer enkelte industrier frykter.“

Samarbejde om teknologi og forskning.

I begrundelsen for et udvidet nordisk fællesskab pegedes der fra flere sider på dets værdi for udbygningen af det teknologiske samarbejde og for styrkelse af forskningen. Især viste nordmændene interesse for atom-samarbejdet.

Statsminister Erlander mente, at „våra fem länder är alldeles för små att var för sig kunna bygga upp forskningsinstitutioner som när det gäller de ekonomiska eller de personella resurserna kan mäta sig med vad den stimulerende utvecklingen i Förenta staterna ger upphav till. Tillsammans kan vi säkerligen på vissa bestämda områden bli till en progressiv faktor.“ Som baggrund for nødvendigheden af nordisk fælles optræden pegede han på, at USA anvender 6 gange så store beløb på forskning som EEC-landene tilsammen, skønt disses indbyggertal er omtrent det samme som USAs.

Nordmændene ønsker atomsamarbejde.

Trygve Bratteli delte helt den opfattelse, at „vår økonomiske vækst afhænger i høj grad av våre muligheter for å utnytte resultatene av moderne forskning og teknologisk utvikling. . . . Nordisk samarbeid kan skape grunnlag for enheter som er så store at de kan hevde seg også i den internasjonale konkurransen.“ Fremfor alt pegede han på samarbejde om atomenergien, „et område som vil få økende økonomisk betydning i årene som kommer, men det er også store internasjonale selskaber som her satser veldig for å dominere markedet. For at Norden som helhet skal kunne hevde seg i denne fremtidsindustrien, er det nødvendig å finne fram til samarbeidsformer som samler våre krefter i stedet for å spre dem. Kortsiktige særinteresser i noe enkelt land må ikke stille seg i veien for et atomsamarbeid som på lengre sikt vil være det beste for Norden

som helhet, også for det land som i dag leder utviklingen på dette område i Norden.“

Statsminister Borten mindede om, at han ved statsministermødet i april 1968 havde lagt „spesiell vekt på det nordiske samarbeid på de teknisk avanserte produksjonsområder. Jeg fremhevet at særlig nye felter måtte bli trukket inn i utredningene, og det jeg da hadde i tankene, var bl. a. atomenergiforskning og den industrielle utnyttelse av denne ny energikilde.“ Netop dette sidste var et område, hvor stærk forening af kræfterne er nødvendig, erklærede Borten og fortsatte: „Efter min mening er det vanskelig å la et slikt spørsmål falle ut ved en eventuell avtale om et udvidet nordisk samarbeid.“

Den norske industriminister Sverre Ros-toft understregede energisk sit lands ønske, idet han erklærede, at „norsk industri ser et eventuelt nordisk atomkraftsamarbeid som en prøvesak på den nordiske samarbeidsvilje.“ Norge havde også noget at give i et samarbejde, som måtte omfatte både forskning og industriel anvendelse. I øvrigt så han atomkraftsamarbejdet blot som et enkelt led i samarbejdet over hele energifeltet, hvor en udbygning af de internordiske el-kraftsamkøringsforbindelser er en meget nærliggende opgave.

Også handelsminister Willoch fandt, at et udvidet samarbejde om forskning og teknologisk udvikling stod i første række, når det gjaldt om at udløse nye muligheder for økonomisk vækst. Han tilsluttede sig Brattelis ønske om, at „kortsiktige særinteresser i et enkelt land“ ikke må stille sig i vejen for et nordisk atomsamarbejde.

Norske fiskeriproblemer.

Fiskeriet var et af de områder, hvor det var umuligt for embedsmændene at finde frem til en løsning. Statsminister Borten fastslog, at „selv om altså fiskerierne i Norge ikke inntar en så dominerende stilling i eksporten som jordbruget i Danmark, vil det være umulig for Norge å delta i sterkt utvidet samarbeid på et bredt felt uten at fiskerierne også trekkes inn.“

Statsministerens generelle betragtning uddybedes af fiskeriminister Einar Moxnes, som skildrede det norske fiskeris særlige problemer: Der fanges årligt 2,5-3 millioner